

*Javaslat a
„Herendi porcelán”
Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételéhez*

*Készítette:
Krámlik Attila
Herend, 2013. március 04.*

*Jóváhagyta:
Dr. Simon Attila
vezérigazgató
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
Herend, 2013. március 04.*

.....

(P.H.)

A NEMZETI ÉRTÉK ADATLAPJA

1. A nemzeti érték megnevezése: Herendi porcelán

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

- agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások × kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése: Magyar Értéktár

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A Herendi Porcelánmanufaktúra alapításának éve: 1826. Herenden polgári kezdeményezésre - ellentétben a legtöbb, uralkodó vagy arisztokrata által támogatott európai porcelánmanufaktúrával - született meg az a kerámiaüzem, melyből később a porcelángyár kinőtt.

Az alapító Stingl Vince a herendi Miklós-kúriában indította meg üzemét. 1839-ben a korábbi hitelezőnek, Fischer Mórnak (1799–1880) eladta vállalkozását. Fischer Mór irányítása alatt új korszak kezdődött: az üzem bővítése és a gyártás korszerűsítése. Fischer alapozta meg a gyár világhírnevét is. 83 főt foglalkoztatott.

1876. májusában Fischer visszavonult, az üzemet átadta fiainak. A gyár jogi státusza 1884-ben megváltozott, amikor az üzemet a Fischer-utódok eladták az államnak.

1884-ben az immár állami tulajdonú gyárat a Herendi Porcelángyár Rt. néven alakult vállalat vette át. 1893-ban az Egyesült Magyarhoni Üveggyárak Rt. vásárolta meg a gyár részvényeit.

1896-ban az állam felkínálta a porcelánmanufaktúrát megvételre Fischer Mór unokájának, a képzett keramikus Farkasházy Fischer Jenőnek (1863–1926), aki szakmai tapasztalatokkal a háta mögött a gyárat újra felvirágoztatta. Sokat foglalkozott a hazai szakmunkáshiány és a munkások oktatásának kérdésével is.

1923. szeptemberében Farkasházy a Lloyd és Mobil bankok közreműködésével részvénytársasággá alakította a gyárat.

1939-ben az alkalmazottak száma 450 fő volt. Bár a második világháború a gyár sikereit újra visszavetette, a vállalat működőképes maradt. Igyekezett olyan termékeket gyártani, melyek több élőmunkát igényeltek, ezáltal védték a gyár szellemi tőkéjét, az értékes szaktudást.

1948. március 2-án a Herendi Porcelángyárat is államosították, FIM (Finomkerámiaipari Művek) tagvállalataként működött tovább. 1981-ben a Herend Porcelángyár kivált a Finomkerámiaipari Művekből, önálló vállalattá alakult. 1985-től önálló külkereskedelmi jogot szerzett.

1992. áprilisában a társaság részt vett az Európai Porcelánmanufaktúrák Közössége alapításában. Az egyesület alapítói — hat jelentős történelmi hagyományokkal rendelkező, porcelántermeléssel foglalkozó vállalat: Bécs, Berlin, Herend, Ludwigsburg, Meissen, Sévres — megállapodást kötöttek a manufaktúra-eszme, azaz a saját nyers- és fehérárugyártás, a kézi festés, a saját szakmunkásképzés, az ipartörténeti hagyományok ápolása érdekében.

1992. június 30-án a Herendi Porcelángyár jogutódaként megalakult a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt., melynek tulajdonosi szerkezete a következő: a Magyar Állam tartós tulajdonában van a részvények kisebbségi 25 %-a, míg az MRP (Munkavállalói Rész tulajdonosi Program) Szervezet és a jelenlegi, illetve volt munkavállalók a cég többségi tulajdonosai (részvények közel 75%-ával).

2006. június 23-a óta a részvénytársaság Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. (zártkörűen működő részvénytársaság) néven bejegyzett gazdasági társaságként működik. Jelenleg mintegy 850 fő munkavállalót foglalkoztat.

5. Indoklás a Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvétel mellett:

A Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. kiváló minőségű kézműves módon előállított luxusporcelánt készít, értékesítő, iparművészeti és ipartörténeti hagyományokat ápoló, gazdasági társaságként működő élvonalbeli Manufaktúra. Társaságunk mára a világ egyik legnagyobb porcelánmanufaktúrájává vált: ha a nyereséges működést, az exportpiacok számát, vagy a munkavállalói létszámot nézzük, ez bátran állítható. A Herendi porcelán Magyarország imázsának és arculatának meghatározó eleme.

A Herendi Porcelánmanufaktúra kultúra- és értékteremtő közösség, amelynek feladata, hogy megőrizze és átörökítse évszázados értékeit, ahol a szépség, az egyediség, a magas minőség a mindennapok része, ahol a közösség számára egyértelműen kijelölt út van: nevezetesen megőrizni a manufaktúrabeli értékeket és tisztességet, figyelni a tradíciókra, mindig a kézműves porcelánkészítés módját választani, folyamatosan megújulni, stílus-teremtésben mások előtt járva meglepni a világot, és működésével biztosítani a Társaság és alkotó közössége, munkavállalói megélhetését és fejlődését! A Herendi Porcelánmanufaktúra több, mint egy cégbíróságon bejegyzett gazdasági társaság, Herend gazdasági-, szociális- és kulturális közösség egyben.

Társaságunk a Föld közel ötven országban, valamennyi lakott kontinensen jelen van. Több országban Herendről, a Herendi porcelánról kialakult pozitív megítélésből, nemzetközi porcelán kiállításainkról vonnak le elismerő következtetéseket Magyarországra. Az ország arculatában betöltött jelentős szerepünket bizonyítja, hogy a New-York központú Luxury Institute felmérése szerint 2006-ban Herend volt a

legkedveltebb porcelánmárka az USA piacán. A megkérdezett amerikaiak 29 világhírű porcelánmárkát rangsoroltak olyan szempontok szerint, mint a folyamatosan kiváló minőség, egyediség és exkluzivitás, ebben Herend a „Luxury Brand Status Index” (LBSI) szerinti besorolás alapján látványosan nyert olyan márkák előtt, mint a Cartier, a Tiffany & Co. és a Rosenthal. A fenti elismerés nem csak a Herendi márkát emeli és pozícionálja magasan, de Herenden keresztül Magyarországot is. Ugyancsak Társaságunk tudatos nemzetközi márkáépítését igazolja, hogy 2011. évben a luxusipari vállalatokat tömörítő francia nemzeti luxus szövetség, a Comité Colbert tagjai közé választotta Herendet. A közel száz francia luxusmárkát összefogó szervezet tagjai közül a Herendi Porcelánmanufaktúra az egyetlen magyar cég, amely tagja ennek a luxusmárka szövetségnek. Ezek a nemzetközi elismerések Herend elmúlt évekbeli kiváló márkáépítési politikáját igazolják, amellyel a többségi dolgozói tulajdonban lévő cég saját termékeire irányította a figyelmet a luxus fogyasztók körében. 2012. évben a MagyarBrands felmérés szerint Herend a legkiválóbb hazai márka. A Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. évről – évre jelentős összeget fordít iparjogvédelmi jogai fenntartására, Magyarországon és külföldön egyaránt.

A Herendi porcelán Magyarország egyik jelképe és elismert luxusmárkája, melyet birtokolni érték és kiváltság.

A Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. kulturális missziójának tekinti a magyarországi értékek, ezen belül különösen a művészeti értékek ápolását, megőrzését, és jövő nemzedékek számára történő átörökítését. Ezt a missziókat magyarországi és külföldi Herendi porcelán kiállítások megrendezésével, saját szakiskolánk fenntartásával, és a Herendi Porcelánművészeti Múzeum fenntartásával biztosítjuk.

Herendi kiállítás nyílt az elmúlt években: az észtországi Palmse Kastélyban (Tallinn mellett), a németországi Berlinben, az olaszországi Laveno-ban, a szlovákiai Bajmócon, majd Pozsonyban, az ausztriai kismartoni Eszterházy Kastélyban. 2007-ben Herendi kiállítást tartottunk a szentpétervári Cárskoje Celo-ban, 2008. évben a genfi Ariana Múzeumban, 2009. évben a moszkvai Kremlben, ez utóbbi rangját és méltóságát mutatja, hogy soha egyetlen más magyar márkának kiállítóként még nem sikerült a Kreml falai közé kiállítóként bekerülnie. Magyarországi kiállításaink sorában: Veszprémben (Laczkó Dezső Múzeum), Badacsonyan (Egry Múzeum), Balatonfüreden (Vaszary Villában), Budapesten (Országos Széchenyi Könyvtárban) nyílt az elmúlt években Herendi kiállítás. Állandó Herendi porcelán kiállítást tartunk fenn a Herendi Porcelánművészeti Múzeumban.

Nap-nap után a Manufaktúra közösségének célja, hogy alternatívát mutassunk a gyorsétermek papírtálcás világával szemben, tevékenységünkkel hirdetjük a porcelán, mint anyag örök létét, a kulturált humánium tárgyi környezetének természetes részét, dacolunk korunk kultúraváltozásának silány tárgyaival szemben.

Hiszünk abban, hogy a Manufaktúra 1826-os alapítása óta felhalmozott szaktudás, a herendi szakemberek porcelán iránti szeretete és tisztelete, a manufakturális porcelánkészítés hagyományai, a kaolin, a földpát és a kvarc alapanyagban való házasítása, a porcelánfestékek titkos receptúrája, a kiváló minőségre és folyamatos

megújulásra törekvés, az egyediség, valamint a Herendi márka hordozta szépség, elegancia, kényeztetés és luxus együtt adják azokat az értékeket, amelyet összekötik Társaságunk múltját és jövőjét, ezek azok az értékek, amelyek a Herendi Porcelánmanufaktúra 19. századtól 21. századig átívelő közel két évszázada alatt semmit sem változtak.

A speciális szaktudást igénylő Herendi porcelán készítési szakmák jövő generációk számára történő átörökítése érdekében három évfolyamos saját szakképző iskolát tartunk fenn három szakmában (porcelánfestő, porcelánkészítő és gipszmintakészítő szakmákban).

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- Balla Gabriella 2003: A Herendi Porcelánmanufaktúra története
- Layer Károly 1921: A Herendi porcelángyár története
- Sikota Győző 1970: A Herendi Porcelán
- Szűts István Gergely 2011: A műhelytől a szalonig
- Szelényi Károly-Vadas József 2000: Virágzó manufaktúra a XXI. században
- Herend Herald – a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. időszakos magazinja, 1999 óta

Internet:

- www.herend.com – A Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. és létesítményeinek hivatalos honlapja
- www.facebook.com/Herendporcelan - a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. hivatalos Facebook oldala